

Drugo posvetovanje rudarjev in kovinarjev Jugoslavije

„Boriti se moramo za razširjenje SUROVINSKIH BAZ“

Štirideset pereh vprašani s področja rudarstva in metalurgije bodo pretresali inženirji in tehniki vseh strok na drugem posvetovanju, ki se je danes začelo v Sarajevu. V imenu zvezne vlade je pozdravil navzoče generalni direktor črne metalurgije Strahil Gigov in poudaril, da bodo inženirji in tehniki s svojim delom na tem posvetovanju pripomogli k hitrejšemu gospodarskemu razvoju naše države. Dejal je: »Boriti se moramo za razširjenje surovinskih baz našega gospodarstva, za obvladavanje in uporabo vseh sodobnih tehničnih načel v naši proizvodnji, to je temeljna naloga, ki vas čaka.«

S slovesnega začetka posvetovanja je bila poslana pozdravna brzojavka maršalu Titu, v kateri poročajo rudarji in kovinarji, da so doslej dvakrat povečali proizvodnjo premoga v primeri s pred-

vojnimi stanjem. V brzojavki je med drugim rečeno:

»Obljubljamo, da bomo tudi nadalje uporabljali vse svoje strokovne zmožnosti skupaj z vsem delavskim razredom naše države za napredek rudarstva in metalurgije, da damo tako primeren odgovor vsem sovražnikom naše socialistične graditve.«

Praden so na posvetovanju začeli delo v posameznih skupinah, so imeli skupen sestanek, na katerem je naš znani strokovnjak inž. Bora Popovič predložil svojo študijo o proizvodnji koks iz domačega lignita. Za to delo je dobil pred kratkim od zvezne vlade denarno nagrado 120.000 dinarjev. Navzočim je pojasnil,

kako dolga je bila pot, začenši z najboljšimi zapletenimi laboratorijskimi raziskovanji, na podlagi katerih naj bi se iz domačega lignita napravil prvovrsten metalurški koks, ki bi bil enakovreden tujemu. To se je končno tudi posrežilo. Inž. Popovič je na koncu dejal, da na ta način delo naših strokovnjakov za proizvodnjo koks po svojem pomenu presega okvir meja naše države, kjer je bilo na nedavni konferenci energetičnih strokovnjakov v Londonu poudarjeno, da grede svetovne rezerve koks hitro h kraju.

Drugi dan posvetovanja je delegate zlasti zanimalo predavanje inž. Bora Popoviča, našega znanega energetskega strokovnjaka, ki je govoril o kokiranju premoga. Inženirju Popoviču so zastavljali številna vprašanja in zahtevali podrobna obvestila o dosedanjih praktičnih rezultatih pri pridobivanju koks iz našega domačega premoga. Ko je odgovorjal na vprašanja je inž. Popovič znova poudarjal, da so že dosedajni uspehi pokazali, da bo lahko domači koks, ki ga bomo začeli v kratkem proizvajati v novih koksarnah v Lanovcu in Zenici, zadovoljiti vse potrebe naše metalurgije. Njegova kakovost ne bo prav nič zaostajala za uvoženim koksom.

Skupina za energetiko je razpravljala o preskrbi rudnikov z elektroenergijsko skupino za nafto pa o novi tehniki pri predelavi nafte.

Pridobivanje koks iz lignita

po načinu naših strokovnjakov ima velik pomen za svetovni tehnični napredek

Na drugem strokovnem posvetovanju rudarjev in metalurgov Jugoslavije te dni v Sarajevu obravnavajo tudi vprašanje pridobivanja metalurškega koks iz vrst premoga, kakršnih doslej po svetu niso še uporabljali v ta namen. Iz referata inž. Boža Popoviča, učenca in sodelavca dr. Maksa Samca, ki je rešil teoretična vprašanja pridobivanja metalurškega koks iz domačih vrst premoga, posnemamo naslednje podatke o velikem pomenu, ki jo ima pomembna znanstvena in tehnološka rešitev naših strokovnjakov.

Letos so v Londonu na četrti svetovni konferenci za energijo strokovnjaki zlasti naglasili, kako nujno je raziskovanje načinov za pridobivanje koks iz vrst premoga, ki jih doslej v ta namen niso uporabljali. Zaloge premoga za pridobivanje metalurškega koks so namreč v mnogih državah zelo izčrpane. Odbor za premog ekonomsko komisije za Evropo je sestavil komisijo, ki je obiskala vse dežele, kjer proizvajajo metalurški koks. Po tem obhodu je komisija predlagala, da je treba odkriti nove načine, da se razširi surovinska osnova za pridobivanje koks. Največ koks proizvajajo v Po-sarju, v Alzaciji in Loreni, v vzhodni Sleziji, na Češkoslovaškem, v Franciji, Belgiji, Angliji, Združenih državah Amerike, Kanadi in v Avstraliji.

Naši strokovnjaki so začeli reševati vprašanje pridobivanja metalurškega koks iz domačih vrst premoga predvsem zato, da se naša dežela tudi v tem pogledu osamosvoji in da se bo mogla nje- na težka industrija — kot podlaga vsega industrijskega razvoja — primerno razviti v kar najhitrejšem času. Doseženi uspehi naših strokovnjakov upravičujejo trditve, da so naši raziskovalci pionirji nove pomembne industrijske stroke ter da so mnogo etorile ne le za našo deželo, temveč tudi za svetovni tehnični napredek.

Pridobivanje koks nikakor ni preprosta proizvodna naloga. Dolgo sploh ni bilo raziskano, zakaj nekatere vrste premoga dajejo koks, druge pa ne. V industrijsko razvitih deželah so imeli dovolj premoga, ki je bil primeren za kokiranje (predelavo v koks), zato niso čutili potrebe, da bi znanstveno raziskovali tehnološki proces nastajanja koks. Tako je bilo znano le, da celo isti premog, iz iste premogovne plasti, včasih dà različni koks. Šele potem, ko se je to prepogosto ponavljalo, so začeli raziskovati lastnosti premoga, ki odločajo, kakšna bo kakovost koks.

Za proizvodnjo surovega železa so do sredne 18. stoletja uporabljali oglje. Prav

zaradi tega so spočetka tudi koks pridobivali podobno kakor oglje, to se pravi, da so sežigali premog in tako s toploto izločali iz njega hlapljive snovi. Pri tem so seveda potratili mnogo premoga, ker ga je med poglobljanjem zgorelo več, kakor je bilo potrebno. Razen tega pa so se izgubili tudi vsi stranski produkti, ki nastajajo med kokiranjem. Prvotni način pridobivanja koks ni dolgo ustrezal spriču razvoja železarstva. Začeli so uvajati razne peči. Ob koncu 19. stoletja so ugotovili, da plini, ki nastajajo med kokiranjem, čeprav grede skozi vodo, gorijo. Potem so ekonstruirali peč, ki naj bi se med kokiranjem segrevala s plinom. Plinarniške naprave so izpopolnjevali dolga desetletja. Spočetka so porabili ves plin za gretje peči, pozneje pa ga je bilo dovolj že od 45 do 50%, tako da so ostane nek mogli oddajati za Siemens-Martinsove peči v jeklarnah in za široko potrošnjo (razsvetljevanje in kurjavo). Z nadaljnimi izpopolnitvami naprav je bilo mogoče iz plina popolnoma izločiti katran in zelo zmanjšati vsebino lahkih ogljikovodikov.

V današnjih napravah za proizvodnjo koks uporabljajo premog določenih kakovosti. To pa pomeni, da so naprave prilagodene prav za določene lastnosti premoga. Lastnosti koks so bile doslej na splošno odvisne od lastnosti premoga. Zato se je proizvodnja koks razvila v deželah, ki so imele tako imenovani koksni premog. Zaradi tega pa se je tudi tam najbolj razvijala težka industrija.

Doslej še ni bilo rešeno vprašanje, kaj je pravzaprav koksni premog, dokler ga ni znanstveno rešil naš učenjak, kemik svetovnega slovesa, prof. Maks Samec. Po svetu so delali razne poskuse; iz koksne premoga so izločali posamezne sestavine, ki določajo lastnost koks. Vendar tudi ta raziskovanja niso privedla do analitične metode, ki bi omogočila ugotovitev, ali bo določena vrsta premoga dobra za koks ali ne. Še vedno je edini način preiskave, ali bo premog dal dober koks ali ne, praktična preizkušnja. Vsa dosedanja dela strokovnjakov po svetu v zvezi s proučevanjem koks so bila omejena na koksni premog. V naši državi pa nimamo večjih ležišč tako imenovanega koksne premoga; zato je bilo treba raziskovanje uumeriti na mnogo širše področje. Koksni premog so dajali le manjši premogovniki v Majevidci in Veliki Lučani. Druge vrste premoga, ki so sicer bile primerne za kokiranje, niso dajale koks, ki bi ustrezal po kemičnih in fizikalnih lastnostih. To je premog iz premogovnikov v Rasi, Dobri Sreči, Rtanju, Podvisju, Jarani itd. Čeprav bi bil ta premog primeren za dober koks, bi ga ne bilo dovolj za proizvodnjo koks, kakršna je potrebna za močno razvito železarstvo.

V naši državi pa je mnogo lignita. Zato so naši strokovnjaki raziskovali predvsem način, kako bi lignit, ki velja kot najslabša vrsta premoga, predelovali v koks. Razen tega so proučevali črni premog, ki se sicer po dosedanjih načinih spreminja v koks, ima pa nekatere nezadovoljne lastnosti. Odkrili so način, da je mogoče iz primerno mešanega premoga pridobivati dober koks. Iz naših lignitov je mogoče pridobivati metalurški koks, ki ne zaostaja za uvoženim koksom iz tako imenovanega koksne premoga in vsebuje izpod 2% žvepla ter okrog 10% pepela. Primes črnega premoga je mogoče celo na 10% (ostanek, 90% je lignit); toda tedaj dobimo briketni koks, ki se kemično skoraj popolnoma približuje normalnemu koks glede na vsebino žvepla.

Vsi novi tehnološki postopki za pridobivanje koks iz domačih vrst premoga so raziskani tudi za industrijsko proizvodnjo in za vsak postopek so izdelali idejni osnutek. Ugotovili so, da je mogoče še bolj zmanjšati količino žvepla, kor pomen, da bo naš koks iz lignita celo boljši od tujega. Laboratorijska raziskovanja za proizvodnjo koks se stalno nadaljujejo. Medtem že gradimo prvo veliko koksarno v Lukavcu pri Tuzli.

IZ DANASNJE ŠTEVILKE:

Drugo posvetovanje rudarjev in kovinarjev Jugoslavije — Proslava Dneva Združenih narodov
Plenarno zasedanje Generalne skupščine OZN
Za izboljšanje mlinarstva v Sloveniji — Partijska konferenca na Jesenicah
Na Finskem pripravljajo XV. olimpiado — Dopisi — Obvestila

PROSLAVA DNEVA ZDRUŽENIH NARODOV

Vlada in narodi Jugoslavije so za krepitev OZN, za vzajemno spoštovanje in socialni napredek

je izjavil član jugoslovanske delegacije Vladimir Simić

Lake Success, 14. oktobra. (Tanjug) Član jugoslovanske delegacije na zasedanju Generalne skupščine Vladimir Simić, predsednik Zveznega sveta Ljudske skupščine FLRJ, je imel ob dnevu Združenih narodov na radijski postaji OZN naslednji govor za jugoslovanske poslušalce:

»Na dan obletnice Organizacije združenih narodov imam čast, da s centra radijske službe OZN v Lake Successu ter vse narode FLRJ, katerih oči so te dni uprte na delo letošnjega zasedanja Generalne skupščine OZN.

Mirno lahko trdimo, da dokazuje prava leta obletnica OZN vsem narodom sveta, da je OZN bila in je močno orodje mira. Navzlic svetovni politični krizi, ki neprenehoma traja in, kakor je razumljivo, vpliva na delo tudi letošnjega zasedanja skupščine, je važno, da poudarimo, da ni nobene države članice, velike ali majhne, niti kakšne skupine sil, ki ne bi vztrajno izjavljala svojo pripadnost načelom Ustanovne listine Združenih narodov ter pripravljeno, da prilagodi svojo nacionalno politiko tem načelom in jo oživotvori po organih za urejanje mednarodnih odnosov, ki jih daje Ustanovna listina.

Ne glede na to, da današnji mednarodni položaj ne potrjuje v polni meri iskrenosti takih izjav, je vendar pomembno, da ni takih sil, če bi bile še tako močne, ki

bi si upale javno zanikati vlogo OZN, še manj pa pomen njenih načel za vzpostavitve nove mednarodne ureditve na temelju mednarodne varnosti in miru.

Vlada in narodi Jugoslavije so bili vedno za mir, za sodelovanje med narodi, za reševanje spornih mednarodnih vprašanj v vdnosih med državami na miren način, v skladu z Ustanovno listino Združenih narodov. So proti vojni kot sredstvu nacionalne politike, so za krepitev OZN in za izvajanje načel njene Ustanovne listine pri urejanju mednarodnih odnosov, to pa pomeni, da so za pot mirnega razvoja in za zagotovitev mednarodne varnosti.

Odločni v obrambi svojih osnovnih in neovrgljivih pravic do svobode, neodvisnosti in popolne nacionalne suverenosti, so prav tako odločni v priznavanju vseh teh pravic vsem narodom in državam na svetu. Prekaljeni v borbi za doseg in udržitve teh svojih pravic, oboroženi z življenjskimi in zgodovinskimi izkušnjami iz svoje težke zgodovine ter narodnosvobodilne borbe, so jugoslovanski narodi pod svojim jugoslovanskim enotnim državnim in političnim vodstvom posvetili vse svoje moči in napore velikemu delu za zgraditev države, za družbeni, gospodarski in kulturni napredek. V zavesti, da morajo taki njihovi napor za boljše življenje in srečnejšo bodočnost generacij, ki bodo prišle, roditi sadove samo v miru, v vzajemnem sodelovanju med narodi, je obranitev miru za njih življenjskega pomena. Zato so varen in trden steber miru v Jugovzhodni Evropi. Če se bodo tudi vsi drugi narodi držali pri izvajanju svoje nacionalne politike načel Ustanovne listine Združenih narodov ter bodo pripravljeno svoje odnose z drugimi narodi in državami urejati na temelju in s sredstvi ustanov, ki temelje na Ustanovni listini Združenih narodov, potem z zaupanjem lahko pričakujemo, da bomo končno lahko dosegli mednarodno varnost in mir na svetu.

Jugoslovanski narodi vedo iz lastnih zgodovinskih izkušenj, da so moralne vrednosti vedno najmočnejše orodje v naprednem državnem, nacionalnem in mednarodnem razvoju, kakor tudi, da so bili in bodo sila in njeni uspehi vedno predhodni. To je vzrok, da naši narodi tudi v vzdušju splošne mednarodne napetosti in v svojem današnjem položaju, ko so izpostavljeni napadom in grožnjam ter izživljanju vsake vrste, niso prestrašeni, marveč mirno in zavedno stopajo naprej po poti graditve svoje države, po poti socialnega in kulturnega razvoja, združeni v teh naporih za mir in v upanju na bodočnost.

Na dan obletnice OZN lahko gledajo naši narodi še z večjim zaupanjem v bodočnost, ker je naša njihova pripravljeno, da se drže v svoji nacionalni politiki načel OZN in vztrajajo v borbi proti vojni, v borbi za miroljubne odnose med državami in narodi in za mednarodno sodelovanje navzlic vsem težavam potrdilo v resnični krepitevi te močne organizacije in nedeljivi težnji vseh narodov na svetu po miru, varnosti in svobodi, po novi mednarodni ureditvi, temelječi na pravici, vzajemnem spoštovanju in socialnem napredku.

Jugoslovanska delegacija se vztrajno opira na splošno načelno stališče našega državnega in političnega vodstva ter je srečna, da ji naši narodi, ki jo združeno podpirajo pri taki politiki, omogočajo pravilno delo.

Taka politična zavest širokih slojev naših narodov je najvažnejša opora tistih, ki jih zastopajo in to jim pomaga, da v bistvu ni težko izpolnjevati to odgovorno in častno dolžnost.

Prva oljarna v Bosni in Hercegovini začela obratovati

V Bosni in Hercegovini se je šele po osvoboditvi začela boljše razvijati živilska industrija. Kolikor so poprej imeli obratov te stroke, so bili majhni in zastareli. Tako so šele v zadnjih letih začeli graditi ali izpopolnjevati tovarne sadnih konzerv. Doslej pa tudi niso imeli niti pomembnejše oljarne, ki bi jo bilo mogoče prištevati med industrijske obrate.

Tako so šele sedaj dobili prvo industrijsko oljarno v Bosni in Hercegovini. Te dni je začela obratovati v Brčkem. Stroje so dale domače tovarne.

Kako velikega pomena je nova oljarna, spredvidimo iz tega, da bo predelovala več vrst surovin, ki so jih prejšnje čase izvažali v tujino, ker jih sami niso mogli predelovati. Precej surovin pa je ostajalo tudi neizkoriščenih.

SAMO ŽIROVCI IN POLJANCI so v kranjskem okraju še v zaostanku

Z našimi kmetovalci na Gorenjskem smo v letošnji jesenski setvi lahko kar zadovoljni. Ne samo v radovljiskem, ampak tudi v kranjskem okraju so že skoraj vse posejale. Da je delo dobro poteklo, je razlog v tem, ker so se dobro pripravili in ker so bile setvene komisije bolj aktivne kot v drugih okrajih.

V privatnem sektorju kranjskega okraja je posejanih 95% vseh površin. Če pomislimo še to, da so zaradi suše v mnogih predelih okraja letošnji pridelki pozneje dozoreli kot druga leta, moramo priznati, da so se ljudje res podvizali. Zadržani sektor, ki je sprva zaostajal, bo skoraj imel vse posejano.

Kljub splošnemu dobremu stanju pa tudi kranjski okraj ni brez slabosti. V KLO Ziri je setev izpolnjena komaj s 50%. Pravijo, da nimajo dovolj semena, kar pa za zavedne ljudi, h katerim se prištevajo Zirovci, ne bi smela biti ovira. Z medsebojnim zamenjavanjem in posojanjem bi ta problem prav lahko rešili. Na Zirovskem vrhu pravijo, da zato zaostajajo, ker nimajo dovolj gnojil. KLO Gorenja vas bi v tem pogledu

lahko nudil kmetovalcem več pomoči. Če setveni aktiv v Hotavljah lahko izvršuje svoje naloge, kako to, da jih v drugih KLO v Poljanski dolini ne morejo?

Sicer pa — kot rečeno — je v kranjskem okraju stanje v pogledu setve na splošno zadovoljivo. V tržiškem kotu so plan setve marsikje celo presegli, prav tako v južnem delu okraja. Upamo, da bodo v teh dneh tudi Poljanci in Zirovci krepkeje zagrabil, pa bo setev v okraju stoodstотно izvedena. M.

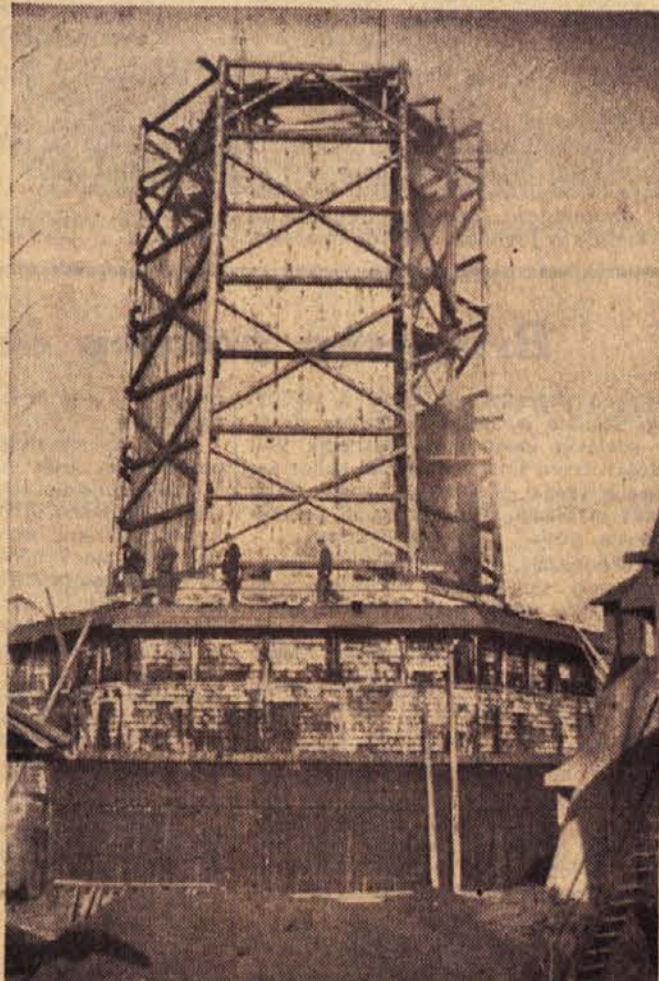
160 NAŠIH LADIJ HOČE PREDČASNO IZPOLNITI LETNI PLAN

Približno 160 ladij, ki plujejo po Jadranu in preko oceana, je začelo tekMOVATI za predčasno izpolnitev letnih planov. Da bi bila organizacija tekMOVanja čim boljša, so ladje razdeljene v skupine glede na sorodnost nalog ter prevoznih in drugih možnosti. Preko-oceanski parnik »Bosna« je napovedal tekMOVanje prekooceanskim parnikom »Radnik«, »Dubrovnik«, »Biokovo« in tankerju »Jajce«.

„ZATO, DA ELEKTRARNA LAHKO NEMOTENO OBRATUJE DALJE“

Že več dni odmevajo udarci kladiv iz hladilnega stolpa elektrarne v Ljubljani. Kadar greš mimo, podnevi ali ponoči, vidiš tam v gosto paro zavite postave. Delavec mestnega tesarskega podjetja z Ižanske ceste so se lotili gradnje novega hladilnega stolpa, kre je stari že odslužil, in je bilo nevarno, da se nekega dne podre.

»Pred desetimi dnevi smo pričeli,« mi pripoveduje tesar, ki je pravkar prišel iz stolpa in je še ves moker in razgret. Zanimalo me je, kako morejo delati v takih okoliščinah. Odgovor je bil kaj kratek: »Zato da elektrarna lahko nemoteno obratuje dalje.« Vsekar-akor bi bilo ugodne delati na suhem in verjetno bi bilo delo tudi prej gotovo. Delavec pa so sklenili, da stolp zgrade med obratovanjem elektrarne, zato da potrošniki, predvsem industrija, ne bodo trpeli. Delajo v treh izmenah. Nočna izmena sicer ne dela v pari, vendar ima prav tako naporno delo. Če bi zaradi gradnje stolpa delno ustavili obratovanje elektrarne, bi ena tretjina ljubljanskih potrošnikov to močno občutila; zato se moramo delavcem podjetja zahvaliti za njih požrtvovalnost. Prvotno so mislili, da bi de-

lali samo ob nedeljah, ko bi elektrarna ne obratovala v celoti, vendar se je pokazalo, da bi delo ne bilo pred zimo gotovo. Zato sedaj delajo skoraj neprestano in bo delo v desetih dneh, verjetno pa že do konca tedna, zaključeno.

PLENARNO ZASEDANJE GENERALNE SKUPŠČINE OZN

Mednarodno sodelovanje v OZN lahko uresniči želje narodov po izboljšanju življenjskih razmer in po miru

je rekel predsednik Truman v govoru ob proslavi dneva Združenih narodov

Lake Success, 24. okt. (Tanjug.) Za »Dan Združenih narodov« je imel predsednik ZDA Truman danes na plenarni seji Generalne skupščine govor, v katerem je poudaril, da je 24. oktober 1945, dan ustanovitve OZN, postal velik dan v zgodovini sveta in da pomeni ustanovitve te organizacije največji uspeh v zgodovini narodov. Truman je rekel, da pričakuje narodi, da jim bo OZN pomagala pri izboljšanju njihovih življenjskih razmer in da jih bo tudi podpirala pri uresnitvi njihovih globokih želje po miru. Ta dva cilja sta po njegovem mnenju v tesni medsebojni zvezi in se lahko uresničita z mednarodnim sodelovanjem v OZN.

Ko je opozoril na delo OZN za gospodarsko povzdigo narodov, za zavarovanje njihove neodvisnosti in varstvo ljudskih pravic, je Truman poudaril, da meče strah pred novo mednarodno vojno, ki izvira iz napetosti na svetu in iz nedavnega napada na Korejo, na vse nade človeštva temne senice. Rekel je, da ZDA kljub temu verujejo v možnost, da se prepreči nova svetovna vojna, in da mora OZN pri tem odigrati veliko vlogo.

Predsednik Truman je nato spomnil na obveznost iz Ustanovne listine Združenih narodov, ki pravi, da se morajo mednarodni spori reševati na mirolni način. Izjavil je, da so ZDA pripravljene začeti pogajanja, vendar samo s pogojem, da se mora stopiti na pot pogajanj z dobrimi nameni in z željo, da se doseže najboljša rešitev. Vendar pa so po Trumanovih besedah po drugi svetovni vojni nekatere države še nadalje obdržale pod orožjem velike vojaške sile, ki pomenijo stalno nevarnost za mir, kar je potrdil tudi napad na Korejo. To pa daje Združenim narodom nalogo, da uporabijo kolektivno silo za zadušitev napada.

Truman je izrekel zadovoljstvo, da je sedanje zasedanje Generalne skupščine rodilo nove ukrepe za hitro in učinkovito akcijo, ki bo sprožena v vsakem primeru napada v prihodnosti. Se posebej se je mudil pri resoluciji o skupni akciji za mir, ki je bila nedavno sprejeta v političnem odboru.

Ko se je izrekel za splošno razorožitev, je poudaril, da je bil to način, s katerim se dajo doseči visoki cilji Združenih narodov. Razorožitev, za katero bi se obvezali vsi narodi, bi se morala izvajati pod stalnim nadzorstvom in bi morala temeljiti na svobodni izmenjavi informacij izven okvira nacionalnih meja.

Na koncu je Truman dejal, da so ZDA krenile na pot povečanja svojih oboroženih sil zato, da bi pripomogle k ohranitvi miru, ker je po njegovem mnenju pri sedanjem mednarodnem položaju »naloga mirolnih narodov, da si ustvarijo oboroženost in se tako zavarujejo pred napadom«.

»Biti moramo močni v kolektivni akciji proti oboroženemu napadu«

je izjavil gen. sekretar Trygve Lie

Flushing Meadows, 24. okt. (Tanjug.) »Mnenja sem, da razpolagamo danes z najboljšo možnostjo po letu 1945, da zgradimo zares miroljuben svet,« je rekel generalni sekretar OZN Trygve Lie pred Generalno skupščino med govorom, ki ga je imel ob obletnici ustanovitve Združenih narodov. Po njegovih besedah nevarnost nove vojne še ni odstranjena, da pa sedaj vemo, kako se lahko izognemo bodoči vojni in zgradimo trden in miroljuben svet.

»Biti moramo močni v kolektivni akciji proti oboroženemu napadu,« je poudaril. »Biti moramo trdno odločeni, da gremo korak za korakom v smeri miroljubne rešitve nevarnih in globoko segaajočih spopadov, ki danes ločijo svet. OZN lahko učinkovito dela za mir, če vlade članice z besedami in dejanji izvajajo zunanjo politiko, ki naj prinese uspehe OZN.«

Nekaj dni, preden je Generalna skupščina OZN (7. oktobra s 47 glasovi proti 5 nasprotnim in 8 vzdržanim) pooblastila generala Mac Arthura za prehod »čet Združenih narodov« čez 38. vzporednik na Koreji, sta se končali dve pomembni konferenci, ki sta bili v neposredni zvezi s politiko zapadnih sil v Vzhodni Aziji.

V Londonu je zborovala »posvetovalna komisija« Commonwealtha (Britanske skupnosti narodov), ki so jo ustanovili lani na konferenci v Colombu, katere naloga je bila, izdelati gospodarsko-financijsni načrt za pomoč državam v Jugovzhodni Aziji. Ta komisija se je sestala prvič letos v Sydneyju (od dne 15. do 19. maja), kjer so sklenili šestletni načrt na temelju informacij zainteresiranih držav.

Na londonskem sestanku so dali podatke za najnujnejše potrebe delegati Ceylona, Indije, Pakistana, Malajske federacije, Singapura in Severnega Bornea. Te potrebe obsegajo povečanje poljedeljske proizvodnje, razvoj transportnega sistema, ustvaritev novih virov energije, pospeševanje industrijskega napredka in razdelitev proizvodnje na osnovi razpoložljivih surovin. Hkrati so soglasno ugotovili, da je največja ovira za uresničitev teh načrtov pomanjkanje kvalificiranih tehnikov in kapitala. Zato so sklenili, da bodo osem milijonov šterlingov porabili v naslednjih treh letih za »tehnično sodelovanje«. Glede kapitala, potrebna za financiranje dolgoročnih načrtov, pa so se sporazumeli, da je potrebno

Teža cilja po mnenju Trygve Lieja ne bi bilo mogoče doseči, če imajo vlade članice OZN za orodje, ki se lahko po lastnem preudarku uporabi ali pa zavrže. Opozoril je tudi na nalogo Združenih narodov, da pripomorejo do višje življenjske ravni milijonom in milijonom ljudi na svetu, ker je to vprašanje v tesni zvezi z ohranitvijo svetovnega miru.

Nehrujeva izjava za dan ZN

New Delhi, 24. okt. (Tanjug.) V pismu, ki ga je za Dan Združenih narodov poslal predsednik indijske vlade Pandit Nehru društvu OZN v New Delhiju, je rečeno, da je OZN »danes pred hudo krizo in da je od usode OZN odvisna usoda vojne in miru na vsem svetu.«

Pismo poudarja, da je treba storiti vse, da bi premagali to krizo. OZN ni imela nikoli tako velikega pomena kot danes, ko preti nevarnost za mir. Uspešno bo lahko delovala samo, če bodo v njej zastopani vsi narodi sveta.

Na koncu je Pandit Nehru poudaril, da je Indija za mir in ožje OZN, ki jo bo, tudi še nadalje na vso moč podpirala.

Delo komitejev Generalne skupščine OZN

Politični komitej izglasoval prednost jugoslovanskim predlogom za ustanovitev komisije za dobre usluge

Flushing Meadows, 24. okt. (Tanjug.) Preden je pričel obravnavati sovjetski predlog resolucije o »odpravi nevarnosti nove vojne, krepitvi miru in varnosti med narodi,« je politični komitej Generalne skupščine odločil, da bodo po končani razpravi o sovjetskem predlogu obravnavali jugoslovanske predloge o ustanovitvi posebne komisije za dobre usluge in o dolžnostih držav v primeru novih vojnih operacij.

V prvotnem predlogu dnevnega reda je bila tretja točka tako imenovano grško vprašanje, jugoslovanske predloge pa naj bi obravnavali kot šesto in sedmo točko, toda na zadnji seji je jugoslovanska delegacija predlagala, naj bi najprej proučili njene predloge in sicer takoj po sovjetskem predlogu.

Predsednik komiteja je predlagal, naj bi se odbor pred razpravo o sovjetskem predlogu izjavil o tem vprašanju. Jugoslovanski delegat Bebler je poudaril, da so jugoslovanski predlogi splošni in da v bistvu zadevajo splošne mirovne probleme v predlogu sedmih držav in v sovjetskem predlogu. Britanski delegat Younger je nastopil proti temu nasvetu ter zahteval, naj bi pred jugoslovanskimi predlogi obravnavali grško vprašanje. Sovjetski in ameriški delegat sta se strinjala s tem, naj bi obravnavali jugoslovanske predloge takoj po sovjetskem predlogu. Za jugoslovanski predlog je glasovalo 37 delegatov, 6 delegatov je glasovalo proti, 12 delegatov pa se je vzdržalo glasovanja.

VIŠINSKI PONOVILO STARE SOVJETSKE PREDLOGE

Nato je imel vodja sovjetske delegacije Višinski dve uri trajajoči govor, »ZSSR,« je dejal, »nadaljuje politiko miroljubnega sodelovanja in nima nikakršnih napadalnih namenov proti kateri koli državi. Sovjetsko vodstvo meni, da je sodelovanje med ZSSR in kapitalističnimi državami ne le možno, ampak tudi nujno potrebno.«

Višinski je nato dejal, da se politika ZDA bistveno razlikuje od sovjetske, da je to politika diktata sile, sovjetska politika pa je politika miru, dobre volje in mednarodnega sodelovanja. Obdolžil je zapadne velesile, da oborožujejo Zapadno Nemčijo in spreminjajo Japonsko v svoje oporišče.

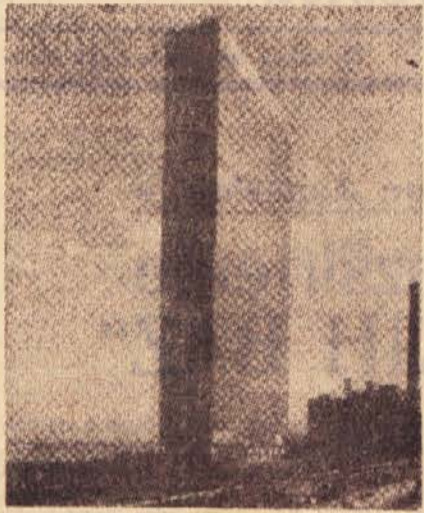
Britanska politika in bitka za riž v Aziji

postopno posredovanje ZDA. S političnega stališča je zanimivo dejstvo, da so se udeležili londonskega sestanka tudi delegati izven Commonwealtha kakor nacionalistična Vietnam, Laos, Kambodža in Siam. Tudi Burma in Indonezija sta poslali svoja opazovalca.

To dokazuje, da Britanija kljub demokratičnejši usmerjenosti v kolonialnem estemu išče novih poti, da si zagotovi ekonomske temelje svojega imperija, seveda na račun svobode azijskih dežel.

V tem oziru je predsednik indijske vlade Pandit Nehru, ki uživa velik ugled v Angliji, v precej ključnem položaju, kajti po njegovi javni izjavi, ko jo je ponovil o priliki razgovora predsednika Trumanja s Mac Arthurjem, navdihujejo azijske narode predvsem tri čustva: reakcija proti starem kolonialnemu režimu, obnoven nacionalizem in strastna želja po svobodi.

Prav tako pomembnega, če ne še pomembnejšega značaja je bila konferenca osmih azijskih držav pod britanskim vodstvom v Singapuru, ki si je nadela nepolitičen naziv »azijska riževa konferenca«. Konferenco je otvoril izvedenec za riž pri OZN Harry Drive z besedami: »Bitka za riž je važnejša od vojne na Koreji, kajti kdor ima riž, ta je gospodar Vzhodne Azije. Mac Arthurjevi Korejci korakajo za pest riža deset ur na dan, toda kjer ni te peščice riža, kakor na

Na večerjinski dan pete obletnice ustanovitve Organizacije združenih narodov so bila končana zunanja dela novega upravnega sedeža Združenih narodov na East River v New Yorku. Zunanjsčina novega 39-nadstropnega sedeža je vsa iz marmorja in kristala

Delo komitejev Generalne skupščine OZN

Politični komitej izglasoval prednost jugoslovanskim predlogom za ustanovitev komisije za dobre usluge

Prav tako je obdolžil ZDA napadalnih namenov glede Kitajske. Mehanizem kolektivne varnosti, ki je bil pred kratkim izglasovan v političnem komiteju, je označil kot rešen udarec OZN.

Nato je Višinski govoril o atomski bombi ter poudaril, da ZSSR razpolaga z atomsko bombo. Izjavil je, da je potrebno sprejeti deklaracijo, po kateri bo sleherna država, ki bo prva uporabila atomsko bombo, razglašena kot vojni zločinec. Govoril je tudi o zmanjšanih oboroženih sil za tretjino. Konec svojega govora je posvetil sklenitvi pogodbe med petimi velesilami.

VOJNE OPERACIJE NA KOREJI SE BLIZAJO KONCU

Južnokorejske sile 20 km pred mandžursko mejo

Tokio, 24. okt. (Tanjug.) Po poročilih s korejske fronte ameriške, južnokorejske, britanske in avstralske oborožene sile še nadalje hitro napredujejo proti severu.

Predstavnik Mac Arthurjevega glavnega štaba je danes sporočil, da so prvi oddelki južnokorejskih sil po zavzetju pomembnega križišča Hujčon, 130 km severno od Fejangja, sedaj samo še približno 20 km od mandžurske meje.

Britanska brigada je še približno 50 km daleč od mandžurske meje.

Tudi južnokorejske čete na drugih frontah s pospešeno naglico napredujejo proti severu in so oddaljene povprečno 60 km od mandžurske meje. V poročilih s fronte je rečeno, da se sploh ne da več govoriti o organiziranem severnokorejskem odporu.

Predstavnik Mac Arthurjevega štaba je dejal, da je po cenitvi štaba bilo ujetih na dan 22. oktobra še 25.000 severnokorejskih oficirjev in vojakov. Pristavil je, da znašajo severnokorejske izgube od 25. junija do 20. oktobra 323.000 mrtvih, ranjenih in ujetih.

Bombardiranje zadnjih severnokorejskih oporišč

Letalske sile držav članic OZN, ki se borijo na Koreji, so nadaljevale z napadi na zadnja oporišča severnih Korejcev. Lahki in težki bombniki so obstrlevali Kongdži in Kvaksan. Letala z letalonosilk so obstrlevala cilje v centralnem območju med 40. in 41. vzporednikom in povzročila velike požare.

primer v Burmi in Indokini, tam vre pod žerjavico.«

Riž nadomestuje vzhodnoindijskim prebivalcem kruh, maščobo in krompir. V Aziji pridelajo letno 80 milijonov ton riža, toda lačno prebivalstvo ga zahteva najmanj 100 milijonov. V Afriki in Ameriki pridelajo 7 milijonov ton, v Evropi pa 700.000 ton (v Italiji dve tretjini, ostalo pa v Španiji). Po pravkar izdanih podatkih ameriškega ministertva za kmetijstvo se je mednarodna trgovina z rižem lani povečala za 5 odstotkov v primeri z letom 1948, kljub temu pa je mednarodni promet z rižem dosegel komaj 45 odstotkov predvojnega prometa. Po istih podatkih so glavni vzrok neurjenega razmere v Burmi in Indokini, ki sta bili prej prvi svetovni proizvajalci tega važnega živeža za azijsko prebivalstvo. Iz Pariza pa poročajo, da bodo porabili v francoskem Maroku 300.000 dolarjev za razširitev riževih kultur na površini 2500 ha, toda pridelka ne bodo izvažali.

Britanec Killearn je napovedal bitko za riž že konec zadnje vojne. Tedaj ga je laburistična vlada kot strokovnjaka poslala v Singapur. Leta 1947 so se naselili uradniki OZN v šestem nadstropju hiše, kjer je bila ustanovljena azijska podružnica Mednarodnega prehranjevalnega komiteja OZN, čigar geslo je bilo: »Vsak mora dobiti kaj, nihče ne sme umreti od lakote!« Lani pa je morala podružnica prenehati z delom, ker trgovci

Mi se borimo proti vsakemu šovinizmu za sporazum med narodi in za zmago resnične demokracije

Po proslavah v Celovcu in drugih večjih mestih Avstrije ob 30. obletnici koroškega plebiscita je znani dosledni borec za pravice koroških Slovencev dr. Franc Petek odgovoril na naslednja vprašanja dopisnika Tanjuga v Celovcu:

Kako sodite o letošnjih plebiscitnih proslavah?

Plebiscitne proslave doživljamo od 1920 dalje, razlika je le v tem, da jih enkrat organizira Heimattienst in Heimabund, potem Dollfuss in nacisti, drugič spet socialdemokrati in ljudska stranka, da so enkrat bolj, drugič manj slovesne in goreče. Po letu 1945 je nastalo vprašanje, ali naj bo 10. oktober uradni praznik ali ne. Letos je zmago prvo načelo in tako so proslave dobile posebno slovesen značaj. Prej so bile proslave omejene bolj ali manj na Koroško, letos pa so se jih udeležili vodilni funkcionarji z Dunaja in iz vseh pokrajin. Obe vodilni stranki iz plebiscita sta imeli tudi sedaj prvenstveno vlogo.

Sami ste doživljali koroški plebiscit, kakšno je vaše mnenje o njem?

Menim, da v koroškem primeru ni mogoče rešiti nacionalnega vprašanja s plebiscitom. Bistvene važnosti je, da Slovenci, kot stoletja zatirani narod v nenakopnem položaju v razmerju do Avstrijcev niso bili sposobni svobodno odločati in zato tudi tako odločitev ne more biti končovalna. Spomnimo se še na take nepravilnosti, kot je bila n. pr. razdelitev Koroške med cone, zakar niso imeli nikakih argumentov. V osnovi pa je koroški plebiscit primer boja velesil za interesne sfere v tako imenovani »celovški kotlini«. Da je bilo tako, nam L. 1947 dokazuje pariški diktat. Odločevalo se je brez sodelovanja z edino upravičeno zastopnico koroških Slovencev z Osvobodilno fronto.

Kaj pravite o trditvah vodilnih avstrijskih državnikov o položaju koroških Slovencev?

Določbe o manjšinah v St. Germainski pogodbi in v avstrijski ustavi so zelo skromne in pred vsem akademičnega značaja, ne vsebujejo pa nikakih določil o izvedbi. Obljube deželnega zbora in raznih politikov so se ponavljale skozi 30 let, in to celo v dobi avstro-fašizma in

nacizma, a so vedno ostale le obljube, postopanje s koroškimi Slovenci pa je bilo drugačno. Spomniti se je treba le izjave koroškega deželnega upravitelja Lemischa, da je treba v dobi ene generacije germanizirati koroške Slovence. Že prvo plebiscitno setje leta 1934 dokazuje posledice take raznarodovalne politike. Nihče ne more verjeti, da Slovenci ne bi hoteli avtonomije, če bi jim ta res nudila take možnosti, kakršne smo od ne pričakovali. Toda oblast je nudila take vrste avtonomijo, da bi z njo cepila koroške Slovence in da bi si obdržala vsa sredstva za nadaljnje raznarodovanje. Takrat sem pisal oblastem pismo, da se hočejo koroški Slovenci vzgajati v slovenski kulturi, da imajo razumevanje za nemško kulturo, da pa ne morejo priznati nekega »Kärntneruma«. Cesar ni dosegla prva republika, to je izpolnil nacizem z množičnim izseljevanjem koroških Slovencev, z zapori in taborišči. Na vse to smo odgovorili z narodnoosvobodilno borbo, s katero smo enkrat za vselej jasno izrazili svojo voljo, da hočemo živeti kot enakopraven narod. Toda od l. 1945 dalje se moramo spet boriti še za tisto malo slovenskega pouka, kolikor ga dopuščata novi zakon o dvojezičnih šolah, iz dneva v dan moramo ponavljati naše zahteve po slovenski gimnaziji, učiteljsku in strokovnih šolah, po priznanju slovenskega jezika v vsem javnem življenju. Po vseh dosedanjih preizkušnjah ne verjamemo besedam letošnjega 10. oktobra, ki nam je ponovno prikazal staro šovinistično lice. Mi se borimo proti vsakemu šovinizmu, za sporazum med narodi in za zmago resnične demokracije.

Skupina italijanskih partizanov v Ljubljani

Ljubljana, 24. okt. Skupina italijanskih partizanov in starogarihaldincev, ki se je mudila v Jugoslaviji zaradi ureditve grobov italijanskih partizanov, ki so padli v naši deželi med vojno, je prispela pred vrtnitvijo v Italijo v Ljubljano. Italijansko delegacijo, ki si je kot gost Zveze borcev NOV Slovenije med svojim enodnevnim bivanjem v Sloveniji ogledala zanimivosti republike, je sprejel tudi član Politbiroja CK KPS in minister za prosveto Ivan Regent.

Italijanski partizani so se zadržali pri ministru Regentu dalj časa v pričetnem razgovoru. Poudarili so, da se vračajo v Italijo z najglorijoznimi vtisi iz naše države. Vodja delegacije polkovnik Salvatore Ferrero, podpredsednik nacionalnega komiteja starogarihaldincev Italije, je med drugim dejal:

»Predvsem se moram globoko zahvaliti svojim jugoslovanskim tovarišem, da so nam omogočili to potovanje in našo akcijo, da uredimo skupno grobnico naših padlih pri vas, oziroma da trupla nekaterih prepeljemo domov. Ganjeni smo bili, ko smo videli, da za italijanske grobove skrbite prav tako kot za grobove svojih lastnih padlih. Prepričan sem, da bodo naši mrtvi, ki so se skupno borili za iste cilje, kakor tudi mnoge druge stvari današnjih življenjskih sosedskih interesov, vplivali na čimvečje bližanje med našimi narodi v bodočnosti.«

On, kakor vsi ostali člani delegacije so obljubili, da bodo po vrtnitvi v domovino povsod govorili resnico o Jugoslaviji, ki je vsa drugačna, kot jo z lažmi prikazujejo informbirojske agenture.

»V vaši deželi smo prešli tisoče kilometrov,« je končal Ferrero, »a povsod smo videli, kako vaše ljudstvo v polni svobodi in s spontanim prizadevanjem gradi velike materialne in kulturne stvaritve ter svojo boljše bodočnost.«

Kitajsko-tibetska pogajanja

New Delhi, 24. okt. AFP poroča: Pogajanja med delegacijo Tibeta in zastopniki vlade LR Kitajske, ki so bila v Delhiju, se bodo nadaljevala v Peking. Pogajanja se tičejo bodočnosti Tibeta. Tibetanska delegacija je odpotovala v Peking.

Konferenca je pozdravila sklep Indije, da bo svoj uvoz riža od 900.000 ton znižala na 200.000. Pandit Nehru je namreč kupil trikrat dražjo pšenico, ker ni mogel nikjer kupiti riža! Konferenca je sprejela resolucijo, v kateri zahteva, naj ZDA pomagajo Japonski in Filipinam z rižem in žitom. »Konferenca priporoča intenziviranje riževih polj z večjo mehanizacijo. Hektarski donos na Japonskem je trikrat večji kakor v Indiji in Siamu.«

V tem težkem položaju se je konferenca oprijela starega Killearnovega načrta iz leta 1945: Nasadi obsežnih britanskih državnih kultur riža na Severnem Borneu. »Riževе jasli v Aziji je treba obdati z dvojno bodočo žico,« je izjavil ameriški režiser v Vzhodni Aziji Mac Arthur. In Francozi, ki zahtevajo pomoč v orožju, pravijo: »Če pade Indokina, tedaj so izgubljena tudi velika riževa središča v Siamu in Burmi...« In z njimi vsa Vzhodna Azija! »So pristavili »strokovnjaki za riž« v Singapur ne toliko v zavesti daljnosežnih posledic, ki jih utegne imeti pomanjkanje »vsakdanjega riža« v življenju izkoriščenih azijskih narodov, kolikor iz strahu ali opreznosti pred razširjenjem sovjetskega vpliva v Jugovzhodni Aziji. Težen azijskih narodov po neodvisnosti, ki so dovedle že do velikih uspehov, ne bodo zadušili nobeni »strokovnjaki za riž«, pa tudi ne nobena imperialistična sila. Londonski »Times« je v zvezi s tem napisal: »Sleheraj poskus, da bi azijske države zaradi ekonomske pomoči podpirale politiko zapadnih sil, je obsojen na neuspeh.« p

Na Finskem pripravljajo XV. OLIMPIADO

Suha Krajina ima NOVO LOKALNO PODJETJE

Olimpijski stadion v katerem bo prostora za 70.000 ljudi

Bralce bo začudilo, če jim povemo, da so se nekaj mesecev po končani XIV. olimpiadi v Londonu...

Finski - izdelali so protipečnik - je bila poverjena organizacija olimpijskih iger leta 1940...

SVETOVNO PRVENSTVO V KOŠARKI

DREVI CHILE: JUGOSLAVIJA

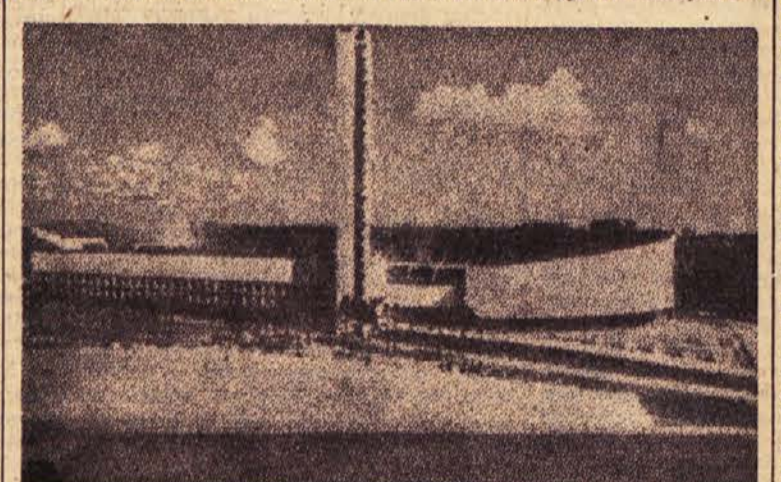
Buenos Aires, 24. oktobra. Drugi dan tekmovalja za svetovno prvenstvo v košarki...

Sportni jubilej SŠD Razlag

Sindikalno športno društvo Razlag v Brezicah je pretekli teden proslavilo 50-letnico svoje ustanovitve...

Predsednik olimpijskega organizacijskega komiteja Freuclli je predlagal, da bi večji del stroškov plačali poslušalci...

Plavalni stadion obsega dva bazena, in sicer enega 50x50, razdeljenega na 8 prog, ter drugega, ki je manjši in bo služil za skoke v vodo...

Zunanji videz stadiona z 72 m visokim Maratonskim stolpom

mednarodnega neuradnega sporazuma mora država-organizatorica olimpiade zagotoviti brezplačno prenos za inozemstvo...

OBVESTILA

OPOZORILO!

Mestni ljudski odbor glavnega mesta Ljubljane - poverjenstvo za notranje zadeve - obvešča: Za izdajo novih osebnih izkaznic mora vsak zavestno poleg ostalih dokumentov predložiti po dve fotografiji predpisane formata...

SSD Železničar priredi

v nedeljo, 19. novembra, ob 13. VELIKO JAVNO TOMBOLO pod novo zgrajeno tribuno na stadionu v Šiški

GLEDALIŠČE

DRAMA - LJUBLJANA Sreda, 25. ob 20: Kraigher: Školjka. Izen in za sindikate. Četrtek, 26. ob 20: Garcia Lorca: Dom Bernarda Albe. Zaključena predstava za LŠM, TVS in MVS (stolišča v prodaji pri blaginji).

OPERA

Sreda, 25. ob 20: Verdi: Trubadur. Zaključena predstava za LMS. Četrtek, 26. ob 20: Verdi: Traviata. Izen in za sindikate. Sobota, 29. ob 20: Massenet: Don Kihot. Zaključena predstava za dijasto (Dom Ivana Cankarja in Anice Černejevc). Nedelja, 29. ob 20: Verdi: Traviata. Izen.

KUD 'IVAN ROB' - LJUBLJANA

Sobota, 28. ob 20: Gogol: 'Ženitev'. Govorstvo v Trzinu. Nedelja, 29. ob 20: Gogol: 'Ženitev'. Govorstvo na Golniku (v okviru Osvobodilne fronte).

RADIO

SPORED ZA SREDO 5. 12. OKTOBRA: Poročila ob 8.15, 6, 12.30, 15, 19.30. Izven in v sredo 25. t. m., poverjenikom RLO I, III in IV pa v četrtek 26. t. m., vsakokrat od 8.00-11.30 in od 16.00-18.00 pri pristojnih rajonskih podružnicah.

PRESKRBA

IZDAJA INDUSTRIJSKIH NAKAZNIC ZA III. TROMESEČJE 1950

Narodna banka FLRJ Ljubljana izdaja industrijske nakaznice za III. tromesečje 1950 uličnim poverjenikom RLO II in V v sredo 25. t. m., poverjenikom RLO I, III in IV pa v četrtek 26. t. m., vsakokrat od 8.00-11.30 in od 16.00-18.00 pri pristojnih rajonskih podružnicah.

VREMENSKO POROČILO

STANJE 24. oktobra: Razkroj visokega zračnega pritiska v Srednji Evropi se nadaljuje in se polagoma umika proti Zakarpatju. Frontalne motnje iz Zapadne Evrope pa le počasi napredujejo proti vzhodu in ne ustvarjajo vidnejšega poslabšanja vremena.

ŠAH MOSTOVNE TEKMOVANJE V VOJVODINI

V Kikindi so odigrala vodstva moštva Vojvodine medsebojni turnir, ki naj bi doleteli 6 najboljših moških. Prvo mesto je zavel Novi Sad s 47,5, sledi Sremska Mitrovica 41,5, Sombor 31, Kikindi 35, Senta in Subotica 31,5, Bela Crkva 30, Kovačica in Stari Savi 25,5. Prvih 6 plasiranih klubov bo tvorilo prvo ligo Vojvodine.

DRŽAVNO EKIPNO PRVENSTVO

Letošnje državno ekipno prvenstvo se bo odigralo v Zagrebu. Tekmovanja se bodo udeležili tudi klubi iz II. lige, ki so si na predtekmovalju v Škoplju pridobili to pravico. Kakor vsa leta, bo tudi letos glavna borba med prvako Partizanom, Crveno zvezdo in Krimom. Crvena zvezda bo letos brez državnega prvaka Gligoriča, ki odpotuje prihodnje dni na mednarodni turnir v Amsterdam. - Ekipno prvenstvo se začne 9. novembra 1950.

Dror, 24. oktobra. Pril novo okrajno podjetje - veliko sodobno mizarstvo delavnico. Iz na pol razpadle stavbe bivše železarne znanih zgradb, so v postopku delavice na lokalno industrijo in KLO Dvor zrasla prostrana svetla delavnica, kjer bo lahko delalo 54 mizarjev. Seveda ni šlo brez truda in požrtvovanja, da je bila zamenjana zgradba obnovljena...

»KO SO UTIHNILI TOPOVI«

Pod tem naslovom je slovenska pisateljica Ruža Lucija Petelina napisala mladolitno igro, s katero je dramska in pionijska sekcija KPD Slovenski dom iz Zagreba gostovala v Celju. Igra je režirala avtorica sama. To odsko delo prikazuje otroško doživetje naše narodne zmage v obliki pravlje. Govorjenje je doseglo zelo lep moralni uspeh.

DOBER USPEH PREDVOJASKE VZGOJE

Letos so dosegli v trebanjskem okraju zelo lepe uspehe v predvojski vzgoji. Pri okrajnem odboru ZB NOV so ustanovili koordinacijsko telo, ki je prevzelo vsa akcija za delo na tem sektorju. T. m. se je po vseh centih pridelo veliko pripravljenosti, na katerem sploh ni neupravičenih izostankov.

Dober učni uspeh se je pokazal takoj prve dni, posebno pa zdaj, ko so se začele praktične vaje 16 mladincev letnika 1951, od katerih je doseglo 8 mladincev odlično, 5 prav dober in 1 dober uspeh. Tudi v Mirni, Dobrušci, St. Rupertu, Trebelnem, Mokronogu in Trzinu so vaje v strleljanju prav dobro potekale.

Zborovanje se bo končalo v vseh treh centrih 26. oktobra. Povsod bodo opravili mladinec zaključne izpite, na podlagi katerih bodo ocenjevali celotno predvojsko vzgojo. Najlepše se vidijo uspehi tekmovalna v centru Sv. Križa, ki si je pridobil tudi prehodno zastavico. Najbolje funkcionirajo centri in najboljše mladince bodo ob koncu nagradili.

Da se naloge predvojske vzgoje v okraju Trebnje tako dobro izpolnjujejo, je predvsem zaslug koordinacijskega telesa, ki je znalo pravilno organizacijsko in politično izvesti vse priprave in izbrati kader. S tem se je med našo mladino utrčila splošna disciplina in ljubezen do JA - Z. F.

Volitve v pionirske svete

17. oktobra so se stari tržički pionirjevi množično udeležili roditeljskega sestanka v tamkajšnjih osnovni šoli. Sestanek ni bil sklican le zaradi volitev v okrajno pionirski svet, temveč tudi za razgovor o raznih šolskih vprašanjih. Po referatu člana okrajnega pionirskega sveta, v katerem je prikazal sistem vseh pionirskih organizacij, je prišlo do razgovora, ki se je začela živahna debata o starih. Vprašanja so kar deževala. Posebno so se zanimali za materialno preoblikovanje pionirskih interesnih skupin, pri čemer so tudi materije obljubili svojo pomoč. Nato so izvolili 15 članov pionirskega sveta, med katerimi je več mater in očetov.

DNEVNE VESTI

1. novembra bo svetovna komemoracija na grobovih padlih borcev in talcev iz NOV, pokopanih v Begunjah in Dragi. Začetek ob 9.00 po prihodu vlaka. Od postaje Lesce do Begunj bo vozil ves dan Putnikov avtobus v zvezi s prihodom in odhodom vlakov. - Okrajni odbor Zveze borecev NOV v Badovljici. 5539 Organizacija Zveze borecev v Novi Jarki bo v nedeljo 1. nov. ob 9.00 odkrila spominsko ploščo na Tomičevski cesti ob vstopu Sv. Križa četrta fašističnega terorja tov. Francu Copiču, študentu gradbene fakultete na univerzi v Ljubljani, ki je bil ustreljen 21. avgusta 1942 istotam. Vabimo vse člane Zveze borecev in ostale množične organizacije, da se te žalne svečanosti v čim večji števili udeležijo. - Pripravljajni odbor. 5597

KINO

LJUBLJANA: UNION: Ameriški film »Major in frkija«, premiera. Kratki film »Aluminij«. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. MOSKVA: Angleski film »Pot do plemstva«. Kratki film Filmske novosti 30. Predstave ob 16.15, 18.15 in 20.15. SLOGA: Nemški film »Katica«. - Kratki film Črnogorski mesec. 5-J. Predstave ob 16.15, 18.15 in 20.15. TRIGLAV: Italijanski film »Srečljivi brivci«. Črnogorski mesec 9. Predstavi ob 15 in 20. ŠISKA: Angleski film »Ljubavna zgodba«. Filmske novosti 19. Predstave ob 18 in 20. LITOSTROJ: Nemški film »Nekje v Berlinu, hrvatski pregled 2. Predstava ob 20. MARIBOR PARTIZAN: angl. film: »Daj nam danes, film. nov. 23. - UDARNIK: amer. film: »Major in frkija«. Filmske novosti 26. CELJE: METROPOL: Nemški film »Katica«. - ozbornik 46. - DOM: Angleski film »Pot do plemstva«. Filmske novosti 22. KRANJ: STORZIĆ: Sovj. film »Jan Rajsnik, filmske novosti 5. RADOVIŠKA: Avstrijski film »Kvartet Schrammel«, hrv. pregled 1. BLED: Sovj. film »Abajeva pesem«, hrvatski pregled 2. JESENICE: MESTNI: Sovj. barvni film »Kamnitci cvet«, hv. pregled 2. KAMNIK: Amer. film »Tarzan v New Yorku«, kratki film »Ustavljalec petelike. DOMŽALE: Sovjetski film »Bokarjiti«, kratki film Branilci domovine. NOVO MESTO: Amer. film »Zvezde gledajo z neba, mesečnik JA 13. SOSTANJ: Italijanski film »Mlin na Padu«, filmske novosti 20. ROG SLATINA: Sovjetski film »Po vest o hrabrem vojaku«. Nagrajeni kut. del. Hrvatske. PTUJ: Sovj. film »Konstantin Zaslono«. Ozbornik 41. SEŽANA: Sovjetski film »Prelepa Vasilijca«, črnogorski mesečnik 1. VRHNICA: Sovjetski film »Prebrisano deklet, Ozbornik 37.

»VESTI IZ MARIBORA«

USTANOVNI OBČNI ZBOR povoustanovljenega Mladinskega orkestralnega društva Maribor je zaradi nepredvidenih ovir preložen na nedeljo 5. novembra 1950 ob 8.30. Mladinci in mladinke Pristopite k novemu društvu! Mesta so še prosta za naslednje instrumente: violina, viola, violončelo, kontrabas, saksofon, flauta, oboa, klarinet, fagot, rog, jazz-trompeta, trombeta, pozovna, tuba, bas in kotli. Prijave pošljite do 1. novembra na naslov: Mestni odbor Ljudske pravice Slovenije, Maribor, Prešernova 1. I. ali pa se osebno javite istotam. 5595 Pripravljajni odbor

Dežurna lekarna v sredo 25. oktobra: I. mestna lekarna, Partizanova cesta 1.

BREZBRIZNA POSLOVOD-KINJA

Pri pregledu KZ v Gradliscu je trgovinska inspekcija iz OLO v Sežani ugotovila razne nepravilnosti. Zaradi malomarnosti tov. Alne Kocjančiče, poslovodkinje v tamkajšnji KZ, so menš delno izgledalo blago po vezanih cenah ter napravile škodo za 3300 din in prav toliko bonov.

»KO SO UTIHNILI TOPOVI«

Pod tem naslovom je slovenska pisateljica Ruža Lucija Petelina napisala mladolitno igro, s katero je dramska in pionijska sekcija KPD Slovenski dom iz Zagreba gostovala v Celju. Igra je režirala avtorica sama. To odsko delo prikazuje otroško doživetje naše narodne zmage v obliki pravlje. Govorjenje je doseglo zelo lep moralni uspeh.

Ali je bilo to potrebno?

Ljubljana, 24. okt. V okviru splošnih ukrepov za pravilno ravnanje in varčevanje z živili so pristojni organi odredili tudi pregled dodatnih živilskih nakaznic za bolnike. Bolniki so si morali ali si bodo se morali priskrbeti novi zdravniški spremljevalni in na podlagi letih dobe dodatne živilske nakaznice. - Zdravniška spremljevalca pregleda rajonski zdravnik, ki vrsti na podlagi diagnoze bolnike v ustrezne skupine.

Stroga in pravična kazni za detomor

Ljubljana, 24. okt. Na zatonil klopki pred Ljudskim sodiščem sta sedeli zaradi usmrtilve 1 mesece starega otroka Olga Perš in Irma Donsa, gospodinski pomočnik, doma iz murskoboškanskega okraja. Doma sta bili otroke zaradi zaradi tativne. Perševa je imela ljubezensko razmerje z nekim moškim, ki pa ni ostalo brez posledice. V ljubljanski prokuroratu je porodila zdravega otroka. Da je otrok ne bi ovliral pri nemoralnem in lahkomišelnem življenju, so ga je hotela izbežiti. Z Donsovo se je odločila za zločin, da bi zabrla sled za otrokom. Sta se odpravila v njim v Prekmurje. Z železniške postaje Doležljovec sta zavili na poljsko pot, otroka je nosila Donsova, ki ga je toliko časa stiskala in davila, da se je otrok zadušil. Otrokova mati Perševa pa ga je potem lastnorčno zakopala pod grmom ob neki livci. Sodišče v Ljubljani sta se odpravila na obrambo matero-detomortke, ki se je izjavljala, da se je bila mrtavice jeze in sramu pred prijatelji in znanci. Za svoje podobno dejanje sta bili obsojeni na 5 let odzema prostosti s prisilnim delom. - S. M.

PREDAVANJA

Planinsko društvo Ljubljana opozarja planince na zanimivo planinsko predavanje, spremljano z 250 krasnimi barvnimi diapozitivi o Julijskih Alpah. Predavanje bo v petek ob 20.00 v Domu sindikatov. - Predprodaja vstopnic v društveni pisarni. 807 Stomatološka sekcija Slovenskega zdravniškega društva vabi zobozdravnike na II. redni strokovni sestanek v soboto 28. oktobra 1950 ob 20.00 na stomatološki kliniki. Dnevni red: Prof. dr. J. Banti; Višji s potovanja po Avstriji in Švici; Dr. Levec; O kariešu in o fluorizaciji. Eno uro pred sestankom se vršijo na kliniki demonstracije zanimivih primerov. 5583

OGLASI

LONČENE PEČI IN KAMINE Ima na zalogi v prosti prodaji Komunalni servis, Ljubljana, Kotnikova 16. 801 STUKATURNE TRSTICE za objanje strokov, vsake količine lahko prodajo nabavite v Komunalnem servisu, Ljubljana, Kotnikova ulica 16. Telefon 21-94. 802 ČLANSKO KNJIZICO sindikata štev. 33.382 sem izgubil ter jo proglasim za neveljavno. Dr. Lojze Simoniti, primarni bolnišničar v Slovenjem Gradcu. 5590

OSMRTNICE

Zapustil nas je naš ljubljani mož, oče in dedek FRANCE TERSEGLAV, K preranemu grobu ga bomo spremlili v sredo ob 15.30 iz kapele sv. Krištofa na Zalah. Družina Terseglav in ostali sorodniki. Zveza sindikatov Jugoslavije - društvo upokojevalcev LRS sporoča žalostno vest, da je umrl član njegovega republiškega odbora AVRAČE TERSEGLAV, ki nam je bil vselej dober tovariš in prijatelj. Ohranili ga bomo v najlepšem spominu! Spremlili ga bomo v večernem počitku v sredo 26. t. m. ob 16.30 v Zal. 5600

USTANOVNI OBČNI ZBOR

Direkcija Radia Ljubljana sporoča, da se je pri izvrševanju svoje službe 24. t. m. smrtno posređili tovariš IGNAČ BRVAR, tehnični šef oddelka za ozonsko in vlažnostno delavca bomo ohranili v lepem spominu! Sindikalna podružnica prosvetnih delavcev št. 38 Radia Ljubljana sporoča, da je pri izvrševanju svoje službe 24. oktobra umrl tovariš IGNAČ BRVAR. Požrtvovalnega delavca bomo ohranili v lepem spominu! Po desetletnem trpljenju nas je za vedno zapustila naša nadvoja ljubljana hčerka IVANKA PEKLENK. Pogreb bo v sredo 25. oktobra ob 15.30 je hčerka zapustila našo življenje. Zalužili so stari Franc in Ivanka, hčerc Franci ter ostalo sorodstvo. Vrhovci 61, Ljubljana.

URJE UREDNIŠKI ODBOR

Urje uredniški odbor - (Udgovorni) urednik Dušan Bole - Naslov uredništva: Kopitarjeva 6 - Uprava: Kopitarjeva 3 - Telefon uredništva 19 uprave: 52-61 do 52-65 - Telefon aerofonnega oddelka 80-90 - Telefon oglasnega oddelka 60-85 - Štev. črk. računa 604-90321-0